



# D RUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA  
POSVEČENA IZOBRAZBI  
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 21. marca 1912.

Leto IV.

## Naše društvo.

(Dalje.)

### 7. Dom.

Kmalu so začeli s pripravami. Vse priprave niso veljale toliko, da bi bilo imena vredno. Člani so z veseljem prihajali na tlako, da so skoraj vsega pripravili dovolj zastoj. Vsak je govoril: Saj moram iti, če ne, bi mi lahko kdaj pozneje v obraz zalučil, da lahko hodim, ko so mi drugi naredili dom, če bi bili vsi taki kot jaz, bi pa ne mogel ali pa, da zdaj pridem, ko je vse naredjeno, pri tlaki pa me ni bilo videti.

Ko so imeli vsega pripravljenega, so najeli mojstra. Stavba je začela rasti, da je bilo veselje. Dolinci so ponosno gledali na novo stavbo. »Nismo slabši kot drugod, tudi Dolina kaj premore«, so govorili. Videli so pa vsi, da bi društveni dom še ne bil tako kmalu mogoč, ako ne bi bilo župnika in posojilnice. Župnik je bil silno ponosen na to, da se zida v Dolini dom.

»Vrjemite, da jaz nisem prav nič nagovarjal in silil, še zini nisem o domu,« je pravil vsakemu, kdor je prišel v Dolino. »Naši Dolinci niso taki cagovci kot drugod, kjer je treba dregati in dregati, pa še ni nič. Moji farani sami sprožijo in naredo dobro stvar. In prav nič slabši ne bo naš dom kot drugod, življenja bo pa več v njem kot v ne vem katerem drugod. Naši Dolinci se postavijo. Poglejte, kako bo prostorna in svetla društvena dvorana, oder bo čisto moderen. In ta mala sobica poleg dvorane, kako bo pripravna za knjižnico, pri igranju se bodo maskirali v njej; poleg nje druga majhna soba, tako-le za manjše družbe, za kake pogovore zvečer, namesto da bi čepeli v krčmi, bodo pri čaju reševali v njej Dolinci važna dnevna vprašanja. Saj niso tako mislili, jih je skrbelo, da bi preveč ne veljalo, pa sem rekel, da bom jaz malo več odrinil za dom, če tako

narede, ker vem, da rabijo tudi take sobice in, da jo bodo veselili. In na najlepšem prostoru stoji naš dom, časih sem si mislil, da bi bilo tu za župnišče pripravno, no pa je skoraj malo predaleč od cerkve, za dom bi ne bilo izbrati lepšega prostora.«

Vsak dan je šel mož na izprehod mimo doma, pogledal je, kako napreduje delo in dajal različne nasvete mojstru. Vsakega gosta je gotovo peljal h domu in mu navdušeno razlagal, kakšen bo dom in kako izvrstni ljudje so Dolinci.

Nekateri so se čudili, kako da se ravno za društveni dom tako zanima, ker se v društveno življenje ni toliko vmešaval in tudi zahtevali niso od njega, ker je bil že zelo star. Nekateri so preje hoteli celo vedeti, da mu ni prav, da se društvo ustanavlja. In sedaj jih je tako očitno postavil na laž. Za zgradbo je prispeval toliko, da še tisti, ki so imeli najboljše mnenje o njem, niso toliko pričakovali. Sam je potem razlagal, zakaj ga je ravno zidava doma spravila tako pokoncu. Kot župnik je prej že večkrat vodil zidavo in popravo župnišč, gospodarskih poslopij, tudi zvonik in pokopališče je bil že napravljaj. Da je bil za take stvari mož na svojem mestu, je pokazal tudi sedaj.

Že se je izvedelo, kdaj bo dom dogotovljen. Za otvoritev so se začele velike priprave. Fantje in dekleta so se začeli učiti lepo igro, ki jo bodo igrali prvo v novi dvorani, obenem so sklenili fantje, da mora biti na dan otvoritve tudi ustanovni shod »Orla«, dekleta so pridno pletla vence, fantje so pripravili par mlajev. Vse je težko čakalo novega dolinskega praznika.

Nazadnje je prišel zaželjeni dan. Dopoldne se je zbralo v društveni dvorani toliko ljudi od blizu in daleč, da je bila takoj prvič natlačeno polna. Državni poslanec, ki je tudi prihitel k otvoritvi je dejal v pozdravnem govoru glede doma:

»Odslej bo imel vsak izmed vas tri domove na zemlji, rodni dom, katerega lepoto in svetost naši ljudje le premalo čutijo, dokler so doma, zato pa bridko pogrešajo v tujini, cerkev in novi, danes otvorjeni društveni dom. Sicer so tudi vsa javna poslopja določena in narejena v korist in blagor vsem, vendar vsak z nekim strahom vstopi v javni urad in se pri vsaki bolj nerodni kretnji boji, kdaj bo zarežal nad njim nevljudni uradnik. V tem domu boste pa uradniki in občinstvo vi sami. Le takrat bo vršil novi dom svojo nalogo, če se boste čutili vsi v njem kot doma, če vas bo vedno vleklo vanj kot domov. Novi dom bo tedaj vir sreče in blagostanja za Dolino. Vsi pa pričakujemo od novega doma tudi, da ne bo ovira, ampak ključ, ki bo odprl po smrti vrata v naš četrti in poslednji, od vsakega kristjana zaželjeni dom.«

Popoldne so igrali »Divjega lovca«. Tudi stari možakarji so pripovedovali, da kaj takega se že izplača priti pogledat. Eden se je celo tako navdušil, da je kupil cigar in jih nesel igralcem, češ: »Tako sem vesel, da sem Vam jih moral kupiti. Človeku se kar zdi, da je bil postavljen za šestdeset let nazaj v preteklost, ko vidi tako igro. Kadar boste zopet kaj takega igrali, pridem vselej, vsake flavze pa ne morem gledati.«

Mlajši so govorili, da je pač vse kaj drugega igrati na takem odru, v taki dvorani kot v prejšnji sobici. Kar čudili so se, kako jim je sploh mogla biti všeč kaka igra v prejšnjih prostorih, kako so mogli biti tako z malim zadovoljni.

Po igri so zapeli pevci pod učiteljevim vodstvom par pesmi. Še petje se je vse drugače poslušalo v novi dvorani.

Ko je na koncu poročal blagajnik tistega odbora, ki mu je bilo izročeno vodstvo in nadzorstvo pri zidavi, da je dom že po velikii večini plačan, da so izračunali, da bo lahko v štirih letih,

če pojde vse po sreči, plačan popolnoma in še telovadno orodje se bo lahko nakupilo in se zahvalil vsem, ki so kaj pripomogli, da se je mogel dom postaviti, so bili vsi navzoči te misli, da je bilo edino pametno, da se je dom postavil in vsak je bil vesel in ponosen, da je tudi sam pomagal. Veliko so tudi govorili o župniku, ki je največ pomagal. Eden in drugi mu je hvaležno podal roko in se mu zahvaljeval, toda dobri župnik ni hotel nič slišati o svojih zaslugah.

»Bežite, bežite,« je dejal, »če bi se vi ne bili tako postavili in tako trudili, nikoli bi ne bilo društvenega doma. Slabo bi bilo, če se župnik ne bi ganil, kadar se farani trudijo za dobro stvar. Da bi nam bil le novi dom vsem skupaj v blagoslov!«

Kadar je pa svojim gostom hvalil Dolince in novi dom, o sebi niti znil ni, če je kdo kaj omenil, da nimajo samo Dolinci zasluge, da se je dom naredil, da jih je ravno on krepko podprl, je hitro odgovoril:

Bežite, bežite. Niti znil nisem. Popolnoma sami so se odločili. Ravno tako bi bili sezidali dom, če bi mene ne bilo tukaj. Naši Dolinci tudi sami kaj naredijo. Ni treba vedno in za vsako stvar dregati in dregati kot drugod. Dolinci se postavijo.

Zvečer so se pomenili fantje glede »Orla«. Sklenili so, da se mora nabaviti takoj telovadno orodje in dva sta obljubila, da bosta šla v Ljubljano na vaditeljski tečaj. Potem so sklenili začeti pridno s telovadbo.

Najbolj so ravno fantje hrepeneli po domu, vedeli so, da bo potem še vse drugače življenje, ko se ustanovi Orel.

## Društva in dekleta.

Vloga, ki so jo dosedaj igrale ženske v izobraževalnih društvih, je bila jako majhna. V par krajih so se sicer ustanovile deklishe zveze, toda tudi o delovanju teh ni bilo nič posebnega slišati, drugod so dekleta prišla in pridejo v poštev samo pri igrah z mešanimi vlogami in pa kot jako marljive bralke in izposojevalke iz društvene knjižnice.

Vem sicer, da bo eden ali drugi dejal, da je to čisto prav, da je kraljestvo žene v družini, v hiši in kuhinji, da ima tam toliko tako važnih nalog, da drugod ne smemo zahtevati njenega dela, njene pomoči; da bi se naravnost pregrešili, če bi izvabliali ženo iz hiše v društveni dom; v kolikor pa je koristna za žensko organizacijo, da zadostuje popolnoma dekliska in ženska Marijina družba, vendar se mi zdi, da gre tak ugovor odločno predaleč, da je namen naših društev tako lep, toliko vreden, da po pravici lahko tirjamo tudi od žena zlasti pa od deklet pomoči pri delu za izpolnitev tega namena, zlasti ker izkušnja uči, da so ravno ženske zelo rade pripravljene vse storiti in vse žrtvovati za plemeniti namen, dostikrat v tem daleč prekašajo moške, ne samo po zadovoljnosti, ampak tudi po

žensk, ki jim, dom družina ne da dovolj žensk, ki jim dom družina ne da dovolj dela in skrbi, ki bi se čisto lahko poposvetilo delu v javnosti, ki jim je življenje naravnost prazno, ker ne znajo dobiti plemenitega namena, ki bi se naj zanj žrtvovali, ve vsak, ki pozna naše razmere. Da se za izobražbo veliko bolj zanimajo dekleta kot fantje, se lahko vsak prepriča, če stopi le parkrat v kmečko hišo, dekleta bo dobil takole v nedeljo popoldan pri knjigi, fante pri kartah ali v gostilni. Že pri pogovorih se navadno zapazi, da so fantje manj izobraženi kot dekleta.

Kaj je torej vzrok, da dekleta ne store v društvih toliko kot bi lahko in kot bi morale? Zato, ker nimajo tiste, ki naj bi začela in vodila njih delo. Dosedaj se je pri vsem delu v društvih oziralo vse preveč samo na moške, na nje so se ozirali člani Slov. krščansko-socialne zveze v Ljubljani, ki so vzbujali izobraževalna društva po deželi s predavanji in moške, ki so v vsakem posameznem društvu vodili vse delo. Koliko se je storilo nalašč za fante in samo za fante! Res je, da so fantje bolj v nevarnosti, da jih pogubi slaba družba in gostilne, toda koliko bi lahko naredila za dobro stvar dekleta, če bi se jih bilo tako vzbujalo k delu za dobro stvar kot fante?

Čisto navadna stvar, vojska je nemogoča brez poveljnikov, organizirano delo brez organizatorjev. Da morajo začeti in voditi žensko delo v društvih ženske, to je jasno, moški niso za ta posel.

Ravno takih žensk nam je do sedaj manjkalo. Voditeljic, ki bi bile zbrale naloge deklet v izobraževalnih društvih, navdušile dekleta za te naloge in vodile celo delo. Ne moremo sicer trditi, da nimamo izobraženih žen, koliko imamo samo učiteljic, ki se dolgočasijo po vaseh in si žele v mesto, kjer je dovolj družbe in zabave, ne znajo pa dobiti v socialnem delu dovolj najplemenitejše zabave, ki je sploh mogoča, koliko je bistroumnih in okretnih deklet, ki bi jim pri takem socialnem delu pod njih vodstvom silno rade pomagale!

Pred kratkim se je začelo gibanje, ki bo v tem oziru popolnoma izpremenilo razmere, ki bo začelo novo delo. Mislim na gospodinjske tečaje, ki se vrše po različnih krajih naše domovine. Ti ne bodo samo neizmerno povzdignili izobrazbe naših deklet, bodočih gospodinj, ampak bodo tudi pri izobraženih gospodinjah vzbudili zmisel za socialno delo, za delo med ljudstvom, tako da se tudi društvom bliža nova doba, doba društvenega dela žen in deklet.

In katera je naloga žentva v društvih? Društva imajo namen članom nuditi pošteno razvedrilo in pouk v prostem času, ki bi ga sicer zabili v gostilni. Koliko je pri nas mladine, ki se že v otročjih letih tako pokvari, da ni za društvo, posebno po mestih in trgih. Stariši teh revežev se ali ne morejo ali nočejo ali pa ne znajo brigati za njih vzgojo in jih prepuste popolnoma same sebi in njih vzgoja se vrši na

cesti v nadlogo učiteljem, v nadlego vsem ljudem. Te naj bi zbrale žene v društvu, prirejale zabavo zanje, lahko bi se jim čitale lepe pravljice, lahko bi se jih tudi naučilo vsega potrebnega in jim tako nadomestilo stariše. Socialni demokratje so že začeli na ta način vzgajati otroke, pri nas to polje še čaka delavk.

Na kmetih se dostikrat matere-gospodinje veliko premalo brigajo za vzgojo hčera. Najstarejša hči pride v kuhinjo in pomaga materi v kuhinji, mlajša je pa odločena za hlev. Navadno nikdar ne menjata dela. Zato se naučita obe zelo enostransko, ena ni za kuhinjo za nič, druga o živini nima pojma. Kako naj potem postane dobra gospodinja, ko se omoži. Zlasti slabo je v tem oziru za dekleta. Malokatera gospodinja se potruji, da bi se njene dekleta tudi kuhinjskega dela navadile. Zato naj bi se združila dekleta v društvu v posebnem odseku in s skupnimi močmi medsebojno izpopolnjevale svoje znanje.

Kjer se vrši gospodinjski tečaj, naj dekleta potem, ko se tečaj zaključí, ne gredo takoj narazen za zmerom, ampak naj v društvu ustnovce odsek in v tem naj se skupno same uče naprej, kar so pri tečaju začele, saj se zaveda vsaka ravno na koncu tečaja, kako je njeno znanje nepopolno, zraven naj skušajo naučiti tega, kar znajo, tudi ostale tovarišice, ki niso bile pri tečaju in, kjer je mogoče, naj se začno brigati za zamenjano in zapuščeno deco. Gotovo se bodo dobile požrtvovalne učiteljice in druge izobražene žene, ki bodo to delo podpirale. Ta uspeh pričakujejo izobraževalna društva od gospodinjskih tečajev.

Fr. Cvet:

## Imenitni ljudje.

(Dalje.)

III.

Ponedeljek je bil. Pri cerkvi je zvonilo s tenkim glasom k delavni maši; ženske in postarni ljudje, ki so rednemu vsakdanjemu delu že odslužili, so hiteli proti cerkvi in srečavali dninarje, ki so šli na delo.

Jerica je hitela po griču navzdol. Vsa sveža, z zavestjo prerojenja, ki ga občutimo po prazniku, po počitku, je stopala po peščenih stezi. Bila je polnedeljsko oblečena, kajti ob ponedeljskih je šla redno k sveti maši, začenjala je delo šele pozneje. Šivalni stroj je takrat dopoldne še navadno počival; pripravljal je blago, merila in vrezovala, najprej vedno zakasnelo delo. Dasi je imela zelo natančen račun, koliko ima še prostega časa za tuje šivanje, ker potem se začne ženitovanjsko, — in dasi ta račun ni posebno ugodno kazal, je vendar hotela začeti teden z dobrim delom. Francka je še pred njo odšla, šli sta z materjo skupaj malo prej, ker je mati počasi hodila. Prespala je bila noč in z njo tudi velik del snočne žalosti, vendar dobre volje ni bila.



Ko je stopila Jerica pri znamenju na cesti, je naenkrat zagledala Franceta, Matevžovega brata. Spomnila se je brž Cenetovih besed »Upravajte sami«. Kakor da ga je nekaj nalašč privedlo prednjo in ji ponudilo tako lepo priliko! Že bolj iz usmiljenja, kakor iz prvočnega namena je bilo treba Jerici svojo stvar opravičiti, kajti, kakor si je mislila, je bolje da izve prej kakor pozneje, in tudi zamera bo manjša. Sicer pa, kako more zameriti; saj je sam toliko pameten, da mora spoznati, da za druga ni — se je oglašal ostrejši, prvotni glas.

Pospešila je stopinje. France je šel zložno, saj hitro tudi ni nikoli hodil; eno nogo je imel malo krajšo, toliko da se je pri hoji malo nagibal, tudi velik in posebno zastaven ni bil, obraz pa je razodeval prvo mladeniško zrelost. Videlo se mu je dobro, da je izkušal svoje telesne nedostatke prikriti — zato je tudi hodil počasneje in kadar je posebno pazil na hojo, se mu je odločno poznalo, kako umerja svoje korake. A grd ni bil.

»Kam pa tako zgodaj?«

France se je ozrl, Jerica je kazala nenavadno prijazen obraz, skoro malo preveč, da mu je takoj presedlo.

»Pa nič nisi zaspan; ponedeljek je, kakšen fant pa si?« Govorila je tako naglo, da France še na prvo vprašanje ni mogel odgovoriti.

»Ti že na delo — priden pa si, priden, jaz pa še ne bom koj začela, dasi mi je težko za čas. Kam pa?«

»Gori na Mlako grem, saj oče tudi pridejo za menoj; nekaj drv bova napravila.«

»Ali imaš že par? — ga je kar neutegoma vprašala, tako brez zveze, da je še France, ki ni bil posebno naglih misli, začutil silo vprašanja. A ni mogel prav ničesar odgovoriti, samo obraz se mu je izpremenil pol v začudenje, pol napolnil z izrazom nejasnosti.

»Ti me ne razumeš?«

»Seveda te ne. Ti misliš na Matevžovo poroko, kaj ne?«

»Kajpak! Malo skrbiš! Čas bo! Pa saj tebi ne bo treba posebno iskati para, imaš sestre in ti vsaj ne bo treba čakati, kdaj te kdo do kosti obere. Obrekovanj se le boj, prav imaš!«

France je še vedno debelo gledal, polagoma se mu je začelo jasiti. Jerica se je smejala in govorila veliko, a on ni poslušal; bilo je o oblekah, o neprijetnostih, ki se jim človek more v takih slučajih izpostaviti, on je slišal le posamezne besede, nato se je vnovič zasmejala in odhitela. Videlo jo je, kako je izginila za prvim oglom, malo se zibalo, tudi je z rokami mahala, nekaj nelastnega, tujega, prisiljenega je bilo v tem.

France je ni nikdar rad imel in zdaj se mu je zazdelo, da nima ravno veliko prijateljev; zdaj je spoznal, da jo ljudje z vzrokom mrze.

Ni se mogel lotiti dela. Tako zadovoljen, poln moči in veselja je bil odšel od doma, a zdaj ga je vse minilo; nekaj ga je peklo in grizlo, pa ni vedel

pravzaprav kaj. Nanosil je bil že dračja in nasekal nekaj butar hoste, pa kakor bi ga bil gad pičil — je vrgel sekuro daleč od sebe. Zdaj je bil pri kraju z razmišljanjem.

»Ne marajo me«, je dejal. Pa vendar le še ni bil prepričan, da se ga v resnici branijo. »Morda sem jim prenižek — premalo lep za gospodično, ha-ha!«

»Nič ne delaš!« Oče je bil.

»Ne morem«, je hladno odgovoril in se ni dvignil iz mahu, kamor se je bil ravnokar zleknil.

»Vsi ste enaki, vsi za nič, naj vas pošljem kamor hočem. Mislim sem, da bo domala podelano, da greva sekat — kaj si pa uganjal?«

»Nič!« Nevoljno je vstal in pobral sekuro. Jakob je srepo in začudeno pogledal, ko je France šel daleč v grmovje po sekuro. Dolgo sta oba molčala, a oče ni mogel trpeti, da bi sin trmasto molčal. Večkrat je začel govoriti, kakor bi se razgovarjal sam s seboj, ali je rekel: »To bo treba«, ali pa se je razjezil, kadar ga je oplela po obrazu nagajiva veja. A France se le ni zmenil.

»Kaj je pa vendar? Ali ti ne bom smel ničesar reči, da se ti bo brž zavilo? Kdo je oče?«

»Saj vam ničesar nočem.« Naenkrat je postal mehak — »Oče branijo se nas.«

»Kdo? Mrvovi?«

»Meni so že odpovedali.«

»Kako to?«

France je začel pripovedovati in končal.

»Če je pa tako«, je postal Jakob, se zravnaval, in zdaj on vrgel sekuro iz rok. »Lepo! Še ne odnehajo, prevzetnosti ženske. Lepo! Snoči sem jim povedal, da se ne ukлонim in ne odneham, da hočem imeti zbrane vse naše ljudi — zdaj so že z drugo prišli. In edino one hočejo ukazovati — to je že vendar preveč!«

»Saj se ni treba nič jeziti. Ako se me branijo za druga, bom tudi za svata pregrd. Šel ne bom, pa bo prav.«

»Bomo videli, ali bo veljala moja beseda, ali ne.«

»Branijo se me, že morajo imeti koga lepšega, da jim bo bolj všeč kot jaz. Saj sem že ugibal — mogoče jim je Cene prirastel tako na srce.«

»Tako? Če bo pa to, potem . . . Nikoli«, je pribil oče.

»Še vedno se bo prezgodaj oženil Matevž, kadar se bo! Kaj bo še vse prišlo!«

Oče je izprva v odgovor samo globoko vzdihnil, potem pa dejal: »Ne morem pomagati. Star je dovolj, in priženil se bo gori — njegova volja in pamet, — svetujem mu, več ne morem.«

»Oče, zadnjič sva govorila sama o tem. Bil je malo boljše volje, kakor je zadnje dni, zato sem si ga upal še malo več poprašati, in zdelo se mi je celo, da bi sam rad nekaj govoril z menoj. Prišel je ravno od Mrvovih. Pravil mi je, da ga poroka zelo skrbi, ker vidi, da ni vse tako, kakor bi sam želel, da bi bilo. »Še kesal se boš«, sem mu dejal.

»Zdaj odločuješ, potem ne boš več.« Jaz sem celo mislil, da naj vse pustim. Izgovarjal se je, da bo skrbel le za se in Franco.«

»Smili se mi«, je pridejal oče. »Zdaj je res prepozno, kdo bo razdiral, a da pokaže, da hoče biti res moč, je dovolj zgodaj.«

Tako sta govorila dopoldne. France se je v tem razgovorjanju še nekoliko potolažil, nazadnje se je sam pri sebi še celo toliko udal, da je sklenil, da se hoče on braniti, ker za tako srečo, ki mu jo hočejo zdaj odvzeti, ni vredno prelivali solz. Edino to ga je peklo, da njegovo telesno sposobnost, ki je mu Bog res ni dal v največji meri, tako grdo mandrajo in se norčujejo iz nje, kakor bi bili Bog ve kaj! Revež sem res, si je mislil, pa zato ni treba, da bi javno pred svetom kazali moje napake in s tem razkrivali svojo popolnost. Pa saj bodo ljudje drugače sodili!

Ko sta zvečer prišla domov, je Matevž ravno prišel od dela. Bil je tih, kakor že cel dan poprej, videlo se mu je, da ga je vnovič nekaj peklo. Sestra Metka, ki je po materini smrti gosposinjila, se mu je postrani nasmihala, kakor bi dobro uganila, kaj mu je. Izvedela je bila že prej, da so ga danes delavci prav pošteno prijemali in se norčevali iz izbrane družbe, ki jo hočejo imeti na ženitovanju ter mu celo svetovali, naj polovico žlahte prekličče.

Metka ga je nagovarjala in celo dražila — pa največ, kar je govoril, je bilo nevoljno mrmranje.

»Ali so vsi ljudje tako slabe volje, kadar se ženijo? Poglej, nevesta je pa vesela! Tako se je smejala, ko sem šla mimo po cesti, da sem jo prav z griča slišala.«

»Kdo se je smejal?«

»Ona! Snoči se je pa cmerila, — saj so oče pravili — pa branijo se nas, to sem tudi že slišala.«

»Kdo se vas brani?«

»Prav nas ravno ne, ker bo nazadnje poroka morala biti tudi z ženinom, ampak drugih. Stricu Rožiču so menda rekli umazanec. Izvem vse.«

»Kdo je rekel?«

»Ljudje že povedo, še preveč radi. Cene bo trikrat neumen, ako ji obljudi, in še desekrat se bo kesal, da jim toliko verjame. Viž, oče tudi še ne vedo, da hoče Jerica Ceneta za druga in da se je nekje že norčevala iz našega Franceta — ker je ona preveč lepa.«

V tem sta vstopila oče in France. Slednji je koj opazil, da je prihod prekinil ravno ne posebno prijeten razgovor, zato je stopil k Matevžu in rekel s pritajeno mirnostjo:

»Povej gospodični, da sem jih šele zdaj razumel, kaj mislijo. Naj se umiri, ker v treh tednih se bom že toliko umil, da bom lepši in učiti se bom tudi koj začel, da bom znal bolj izobraženo govoriti, potem — ne dovolj je, bo že vedela!«

»Toliko ti rečem, Matevž,« je povzel oče kolikortoliko mirno, a besede so razodevale resno užaljenost, v kate-

ri je že skrival tajan sklep, »samo toliko: Zoprnosti je že zdaj v začetku preveč! Po moji volji tudi ne bote delali, to vidim. Zato naprosi dva moža, in na tihem napravi, bo vsaj čedno, jaz bom pa tudi svoje storil.«

»Ali se boste vsi spravili nadme?« je vzkipek Matevž.

»Nad onimi se znesi, kaj boš tu doma vpil, tam pokaži korajžo«, ga je opomnila Metka s tolikim glasom, da ga je prevpila, zaloputnila vrata in odšla v kuhinjo po večerjo.

»Pa še to«, je nadaljevala, ko je postavila skledo na mizo, »še to jim povej, naj se nas ne boje. Strica Rožiča se ni treba braniti, ker noče priti, zato je tudi odveč, ako že vnaprej zmerjajo, stric Jernej bo jezen, ako pride, zato bomo poskrbeli, da bo vse izvedel, tudi drugi se ne bodo preveč silili — pa imejte samo Ceneta.«

»Torej je nazadnje vendarle res?« je jezno rekel oče in pogledal Matevža. »Pa nisi imel toliko močnatosti, da bi bil povedal? Ali je tebe tudi sram brata?«

Matevž ni nič odgovoril, vstal je in šel.

Metka je stopila med vrata in zaklicala za njim:

»Pa le vse povej, če se še ti braniš nas, ostani kar gori, pri gospodi.«

Niso še pojedli, ko je Jakob že vstal. Ogrnil je suknjo, a pokrnil se ni, videlo se je, da ne misli daleč, a da se mu mudi. Tako častitljiv je bil kremeniti mož. Sivi lasje, še močna postava, neizprosna v pogledu — tak je bil vedno, kadar je v naglici sklenil kaj odločilnega.

»Kam pa mislite še nocoj?« ga je začudeno vprašal France. »Pa morda vendar ne bote šli za njim?«

»Bog varuj! Naj napravijo, kar hočejo!«

»Saj pokrijte se — potem pa tožite, da vas trga — zvečer je že hladno«, je skrbno vstala Metka od skleda in iskala klobuk.

»Pusti, saj ne grem daleč.«

»K Rožičevi teti greste?«

»Grem!«

»Nikar! Že prej so bili tu, pa so bili tako čudni! Vsaj zaradi Ceneta ne pojdite!«

»Bomo videli!« Jakob je odločno zaprl vrata za seboj.

France in Metka sta ostala sama. France je truden obsedel za mizo. Metka je pospravljala posodo.

»Da bi se le preveč ne razjezili,« je rekla po daljšem molku Metka.

»Misliš? Svoje bodo povedali pa bo. Saj niso na nikogar jezni, vrhutega so pa Rožičevi pri tem največ prizadeti, ker se bodo potem pri njih kregali?«

»Povej mi po pravici, France, ali ti je res hudo?«

»Hudo, hudo! Kako čudno vprašaš. Zaradi brata mi je. Ali tebi nič? Saj se bo vendar brat oženil in še pri tem me prezirajo.«

Malo ga je vse vjezilo, zato je pozabil na vso utrujenost in šel po hiši gor-

indol. Obstal je pred sestro, ki je bila sedla k peči.

»Vidiš, povem ti naravnost. Če bi mi bili drugače povedali to stvar, saj bi nazadnje pustil, naj bi bil kdorsibodi, čeprav bi mi bilo hudo. Ona je sestra neveste, jaz sem Matevžov brat, vsaj v tem slučaju bi morala potrpeti. Zdaj se mi pa že vse tako gabi, da ne vem, kaj bi storil.«

»Kaj boš storil?« se je zasmejala Metka. »Ti ne boš nič storil. Tak si kakor golob.«

»Bomo videli. Samo ne vem, kako bi jim bolje pokazal svojo korajžo.«

»Poslušaj me, France. Na Ceneta se nikar ne jezi, saj sta prijatelja, tudi on ti ne dela ničesar nakljub, lepo mu vse povej, pa bo prav!«

»Ne, tega pa ne! Barantal ne bom! Pravica je na moji strani. To bi bilo lepo, da bi še koga moral pregovarjati.«

France je že prijel za kljuko, da bi odšel.

»Počakaj! Še vse se bo izpremenilo. Zda je šele zavrelo, zato se ti nikar ne prenašli. Opekli se bodo tisti, ki prezgodaj segajo v vrel lonec. Ti pa potrpi. Verjemi mi, da boš še ti drug in edino ti.«

Metkin obraz je razodeval toliko žensko modrost, ki velikokrat zadene pravo, da se je Francetu hipno razjasnil obraz.

»Ali misliš?«

»Vem, le potolaži se! Zdaj naj se sami zmenijo.«

»Potem bom pa jaz govoril,« je odločno pritrdil. »Lahko noč!«

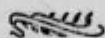
»Ali že greš? Pa le pomiri se! Meni verjemi!«

»Saj ti verjamem. Če je le res?«

»Seveda, ti boš drug, gotovo boš!«

France je odšel, na veži je še zažvižgal veselo pesem, da se je Metki zasmejala srce, ko je videla, da je potolažila žalostnega brata.

(Dalje.)



## Spemladi.

Z bliskajočo sabljo,  
za čelado lipov cvet, —  
kakor žarek skoz oblake  
planil je v dehteči svet.

Srečala ga starka  
je začudenih oči:  
kam, ej kam junak ti blede  
saj grom bojni ne doni!

Saj ne iščem bojev,  
iščem svojih mladih dni  
ki sovrag mi jih ugrabil  
sredi zvezdne je noči.

»Ah, junak če najdeš,  
srečaš jih sporoči mi,  
da še jaz, še jaz poiščem  
jih z željami vročimi.«

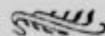


## V naših vrtih...

V naših vrtih ne dehtijo  
rože iz gredice južne,  
v naših vrtih v nemih vzdihih  
sanjajo ciprese tužne.

In ne marajo jih žarki,  
ptice skrivajo se v gaje, —  
ali slavec v vrtih naših  
mračnih se glasi najraje.

Pa njegovi tožni pesmi  
polno oken, src odpre se,  
zastirni dekile in starka,  
tiho sanjajo ciprese...



St. T.:

## Izidor.

(Dalje.)

Izidor se je držal tega, kar je obljubil materi. Drugo jutro zgodaj je vstal, vzel usnjeni predpasnik, spustil vodo, zasopel je meh, iskre so letele na okrog, Izidor je z močno roko vzdigoval težko kladivo in razbijal po železu, da je bilo veselje. Mati je stopila na prag kovačnice, na njenem obrazu se je brala radost, ko je videla Izidorja močnega, velikega, ki je stal pri nakuvalu. Kakor stara pesem iz davnih dni so se ji zdeli enakomerni udarci kladiva.

Ljudje so slišali ropot v kovačnici in čudno se jim je zdelo, saj sedaj Izidor že dolgo ni nič delal. Ta je imel slabo motiko, drugemu se je pokvaril plug, tretjemu je bil voz premalo okovan, četrtemu sekira ni bila vseč in vsi so šli k Izidorju v kovačnico. Mati je z veseljem gledala, kako so prihajali vaščani v kovačnico, Izidor pa je delal in delal, saj je vsem obljubil, da naredi, kakor hitro mogoče.

Prijelo ga je veselje do dela. Vse mu je šlo izpod rok, popravljeno orodje se je kupičilo tam v kotu. Proti večeru je nekoliko ponehal, spustil kladivo na tla, obrisal si s črnimi rokami potno čelo in začel misliti. Kako bi bilo lepo, ko bi bilo vedno tako, mati bi imela veselje in dobil bi morebiti Rezi-ko za ženo. On bi delal v kovačnici, ljudje bi ga radi imeli, nihče bi se ne bal prejšnjega divjega lovca. Rezi-ka bi gospodinjala in obdelovala tisto malo polja, mati bi pa malo počila, saj bi bila že potrebna pokoja. Zvečer bi sedli za mizo ali na klopico pred hišo in se pogovorili. Res, to bi bilo lepo, veselo življenje. Sklenil je, da bo sedaj delal v kovačnici in ko si nekoliko prisluži, bo povprašal za Rezi-ko. Tako je mislil Izidor in skoro pozabil na delo.

Prijel je zopet za orodje in zopet je odmevalo v kovačnici in pršelo so iskre po temnem prostoru. Zvečer, ko je prenehal, je čutil sicer nekoliko utrujenosti, a kljub temu se mu je poznalo, da je vesel; saj ta utrujenost bo v par dneh izginila, ko se privadi in



se mu razgibljejo roke. Sedel je na klopi pred hišo, prižgal si kratko pipico in gledal za oblački dima, ki jih je spuščal v večerni zrak.

Drugo jutro je bil Izidor na vse zgodaj v kovačnici in delal in tako je šlo naprej dobrih štirinajst dni. Ljudje so se čudili vedno bolj. Sedaj pa Izidor resno misli, so si dejali. Izidor pa je trpel, ne telesno, saj njegovo močno telo ni poznalo trpljenja, ampak v njegovi duši se je unel boj, boj med strastjo in poštenim življenjem. Kadar je stopil iz kovačnice, je obstalo njegovo oko na planinah, vlekle ga je tja in že je mislil iti po svojo ljubljeno puško, poklicati Lorda in odriniti tja, kjer je njegovo veselje, njegovo življenje. Mislil je tudi na mater; hudo mu je bilo pri teh mislih, a še hujše je čepeti tukaj v temni kovačnici, v tem zaprtem prostoru, ki se mu je zdel kakor ječa. Mislil je na lepo in bogato Reziko, a imel malo upanja, da bi bila kdaj njegova žena in to ga je delalo še bolj čemerne. Saj njegova itak ne bo, čemu bi se potem trudil, sam bo pa živel lahko tudi brez kovačnice. Povedal je materi, kar ga je težilo. Toda njej ni kazalo drugega, kakor da mu je svetovala, naj vpraša Rezikinega očeta, če bi mu hotel dati hčer. Toda on ni bil teh misli, ker bi ga bilo preveč sram, če bi bil odbit.

Dela! je še nekaj dni v kovačnici, toda z vedno večjo nevoljo. Večkrat ga je obšla skušnjava po gozdih in planinah in le s težavo se je premagoval.

Ko je nekega popoldne zamišljen stal pri nakovalu, je prišla nenadoma Rezika. Izidor je ni nič slišal in nič videl, kako ga je gledala in s smehljajem razodevala veselje, da je sedaj on postal drugačen, da dela in ne postopa okrog kot nekdanj. Izidor je stopil k vratom po neko orodje in ta čas jo je opazil.

»Ti si tukaj, kdaj pa si prišla?« jo je vprašal začudeno.

»Ravnokar sem prišla. Tole motiko mi boš malo popravil; tako je že nerodna, da ne morem več delati z njo.«

»Ali se ti mudi?«

»Če moreš, pa naredi takoj.«

»Pa bom, zato, ker si ti!«

»Ali drugemu ne bi takoj naredil?«

»Zakaj ne, če bi mogel, ampak tebi rajši.«

Izidor ni vedel več povedati, oziroma vedel je, pa se mu je pusto zdelo vprašati kar tako na celem. Naslonil se je na nakovalo, podprl je glavo z roko in gledal zamišljeno v tla. Nankrat je dvignil glavo, pogledal Rezi-ki naravnost v oči in rekel:

»Rezika, brez ovinkov, povej mi, ali hočeš biti moja žena?«

Stopil je korak bližje k nji in pričakoval odgovora. Rezika se je nasmejala. Toda izginil ji je smeh, ko je videla pred seboj krepko postavo Izidorja, njegove mišičaste roke in resno, nekoliko blede njegovo lice.

»No, kaj se mi smeješ? Ali morda

misliš, da jaz šale uganjam? Povej, hočeš postati moja žena?«

»Zdor, kaj pa misliš?«

»To, kar vprašam!«

»Zdor, rada te imam, morebiti bolj kot si misliš, toda tvoja žena ne morem biti.«

»Zakaj ne?« je skoro zarjul nad njo. Odločen, nagel, ni mogel trpeti odlašanja z jasnim odgovorom in začela ga je grabiti jeza.

»Zdor, oče so že z nekom govorili in veš, da se očetu ne morem zapostavljati.«

»Ha-ha! Komu so te obljubili?«

Izidor je govoril vedno bolj trdo in naglo in stopil je še korak bližje k njej, da se ga je že začela bati.

»Onemu novemu gozdarju,« je rekla Rezika s strahom in tiho.

»Ha! Petrova boš? Prokleto, nikoli!« Prijel je kladivo in klešče in oboje tresel v kot, zaškrilpal z zobmi in zdiral kakor zbesnel iz kovačnice. Izidor ni pomišljal. Planil je v hišo, privzdignil podnice in v roki je imel puško. Zaklical »Lord!« V velikih skokih je bil pri njem in veselo mahljal z repom, saj je vedel, da sedaj zopet enkrat odrine s svojim gospodarjem na lov.

»Zdor, ali si znoel? Kam pa greš?« se je oglasila naenkrat mati.

»Kaj se brigate zame!«

»Se menda ne smem?«

Izidorja je vedno bolj jezilo, vedno nemirnejši je bil. Kaj ga nadleguje sedaj mati! Ni pomišljal dolgo. Kljub temu, da je bil še dan, je odšel z Lordom, ne da bi materi zinil, zakaj gre. Par skokov in s psom sta bila čez graben, še par korakov čez travnik in izgubil se je Izidor v grmovju...

× × ×

Rezika je ostala v kovačnici kakor okamenela. Vse je prišlo tako nenadoma in tako naglo, da se je komaj zavedala, kaj se je zgodilo. Zakaj je bil tako jezen, zakaj ta divja razburjenost, če mu je rekla, da ne bo njegova žena, ko mu še nikoli obljubila ni. Saj ji oče tudi ne bi pustil tega, ker jo je že obljubil gozdarju, in pa, kaj pa je Izidor? Saj nima nič, na kaj pa se hoče ženiti, in vrhutega njegovo življenje? Toda čutila je, da bi bila z Izidorjem prej srečna, kot z gozdarjem, pa očetovi volji se mora ukloniti, kar on reče, to je pribito.

Vzela je motiko in odšla proti domu. Že na dvorišču je slišala glasen pogovor v hiši. Poslušnila je. Bila sta oče in Peter gozdar. Kaj neki imata? Stopila je tiho v vežo in kmalu je razumela, da se gre za njo.

»Petnajst sto, pa nič več, dosti imata!« in oče Zalesnik je udaril ob mizo, da sta zažvenketala kozarca. »Sicer pa imate vi dobro plačo. Bolje bosta izhajala kot nas kateri.«

Tedaj se je oglasil Peter z nizkim glasom:

»Petnajst sto! Koliko pa je to; in ali vas ni sram, tak kmet, da ga vam ni para, pa dajete svoji hčeri petnajst sto. No, ali vse drugo bo pa potem sin

imel. Ali ni Rezika ravno tako vaš otrok! Udariva! Trideset sto ji dajte, pa je mir, saj se vam nič ne pozna!«

»Kar sem rekel, sem rekel in ne odneham niti za en las. Kako imam biti pravičen proti svojim otrokom, bom pa že sam za potrebo vedel. Petnajst sto ji dam in amen!«

Peter je videl, da pri Zalesniku nič ne opravi. Izvrnil je kozarec in se dvignil.

»Pozdravljeni, oče Zalesnik, se bova pa drugič pogovorila, danes z vami ni nič.«

»Mi je prav žal, drugič bo pač ravno taka!«

Stopila sta v vežo. Zagledala sta naenkrat na stopnicah Reziko vso oblokano. Slutila sta oba, da ju je slišala, spogledala sta se in nista vedela, kaj bi naredila. Podala sta si roke, še nekaj po tistem rekla in gozdar Peter je odšel proti gozdu, oče pa na dvorišče. Na stopnicah pa je še vedno jokala Rezika, ne zaradi tega, ker se jo tako prodaja, ampak za Izidorjem.

(Dalje.)

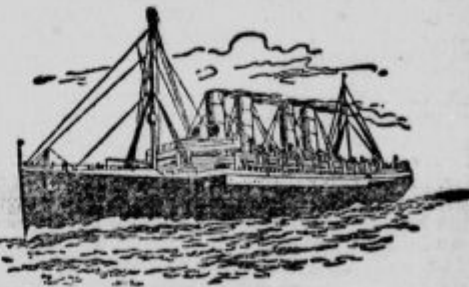
# Volneno

za ženske in sukno za moške  
obleke zadnje mode razpošilja  
najceneje Jugoslov. razpošil alna  
R. STERMECKI v Celju št. 305.  
Vzorci na zahtevo pošta. prosto.

## Lepa prilika.

680

V lepem kraju na Gorenjskem je na prodaj **majhno posestvo** in sicer nova zidana, z opeko krita, 12 let davka prosta hiša, hlev za 3 govedi in vsa ostala gospodarska poslopja v dobrem stanu. Pri hiši je vodnjak. Polje, košnja in pašnik v lepi solčni legi blizu hiše. Velik sadni vrt, lep gozd. Hiša je od cerkve in sole oddaljena 4 minute, od postaje Otoče 20 minut. Do ceste je 8 minut. Pripravno je tudi za vsako obrt. Po želji kupca se proda tudi s premičninami. Cena in drugo po dogovoru z lastnikom J. Rakovec, Zg. Dobrava, p. Podnart, Gorenjsko.



Najcenejša in najhitrejša vožnja

## v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki  
»Kronprinzessin Cecilie«  
»Kaiser Wilhelm II.« — »Kronprinz Wilhelm«  
19 »Kaiser Wilhelm der Grosse«.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVČAR, Ljubljana  
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostini.

# Zakaj

se je v tako kratkem času našim gospodinjam tako zelo priljubila Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem? Tako se začuden marsikdo vprašuje, ko vidi, kako se Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem vedno bolj razširja, ko vidi ta kavni pridatek že v vsaki kmečki koči in v vsaki mestni hiši. Zdi se mu čudno morda in neumljivo. Pa ni. Odgovor je zelo enostaven.

Predvsem se je Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem našim gospodinjam priljubila zaradi svoje izvrstne kakovosti. Po pravici gre od nje glas, da je sploh najboljši kavni pridatek. Ni vseeno, kakšen kavni pridatek pridenemo kavi — to dobro ve vsaka gospodinja. S slabim kavnim pridatkom kavo pokvarimo, da je nihče ne mara. Dober kavni pridatek pa da kavi dobre lastnosti: prijeten okus, ugoden vonj in lepo barvo. Te lastnosti mora sploh imeti vsaka kava, ki hoče zaslužiti priimek „dobra“. Te tri lastnosti pa daje v največji meri kavi samo Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem, in zato je kava, kateri je pridejana ta kavna primes, tudi najboljša. To je pa tudi prvi vzrok, da imajo naše gospodinjke Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovencem tako rade.

Drugi vzrok je v tem, da je Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem pristno domače blago te vrste. Naše gospodinjke se vedno bolj zavedajo velikega pomena domače trgovine in domače industrije in zato vedno dajejo prednost domačemu blagu, posebno še, če je to domače blago res izvrstne kakovosti, kakor je ravno Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem.

Tretji vzrok, da se je ta izborni domači kavni pridatek tako hitro pri naših gospodinjah vdomačil, je pa ta, ker je naprodaj — kakor že ime kaže — v korist obmejnim Slovencem. Naše gospodinjke vedo ceniti pomen dela za obmejne Slovence, ki ga izvršuje „Slovenska Straža“. One vedo, da je njih važna dolžnost to delo podpirati. Podpirajo pa to delo s tem, da kupujejo blago, ki je na prodaj v korist obmejnim Slovencem. Tu zavzema odlično mesto ravno Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem.

To so vzroki, zakaj se je Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovencem našim gospodinjam v kratkem času tako zelo priljubila.

Opozoriti moramo slednjič na to, da je pri nakupu treba paziti na napis „v korist obmejnim Slovencem“ in pa na to, da je na vsaki škatljici pritisnjen pečat „Slovenske Straže“.

## Superfosfat

859

vsake vrste razpošilja  
Tovarna kemičnih izdelkov na Hraštniku.

## I. nadstropje

se mora izprazniti radi prezidave do 30. aprila. Podpisana tvrdka se je odločila, da izprazni velikansko ondi se nahajajočo zalogo, oddajati blago po naslednjih cenah:

600 kosov vojaškega platna prej 65 sedaj 45 v meter, 540 kosov močnega oksford prej 90 sedaj 58 v, 960 kosov krasne, le izbrane tiskane tkanine prej 95 sedaj 55 v, 325 kosov 3/4 dvojno tisk. tkanine prej K 1— sedaj 68 v; 450 kosov svilenih robcev prej K 6-50 sedaj K 3-95, 980 kom. svilenih pokrival, prej K 4-50, sedaj K 2-30, 985 kom. spod. hlače iz gradla prej K 2-20 sedaj K 1-35, 961 kosov turist. srajc za gospode prej K 4-90 sedaj K 2-50, 1000 kom. dvoj. tisk. predpasnikov, širokih, prej K 1-70 sedaj K 1—; 420 kosov krasnih pepita volnenega blaga 120 cm šir. prej K 1-98 sedaj K 1-20 za meter; 430 kosov perlinnega voile blaga prej 85 v, sedaj 50 v meter; 960 kosov izgot. brisač prej K 3-30 sedaj K 2-20; 480 kosov gorskega sukna, 150 cm šir., prej K 1-90, sedaj K 1-30 meter; 67 kosov preprog 95 cm širokih Manila, svitlo rujavih in rudečih, prej K 3-20, sedaj K 1-90; 480 kosov buret-oprem (2 posteljni in ena namizna preproga, bordo ali olivne barve, prej K 14-50, sedaj K 9-80; 950 kosov čipkastih zastorov, 100 cm šir., prej K 1-60, sedaj 85 v meter. Močno blago za hlače (črno, sivo ali rujavo) prej K 5-60, sedaj K 3-90.

„Kaufhaus zur Südbahn“  
GRADEG, ANNENSTRASSE 68.

Naročila nad K 20— franko v hišo. Neprimerno se vzame nazaj. 664

Leposlovni mesecnik  
„Dom in Svet“  
stane za celo leto  
K 10— Naroča se v  
Ljubljani.

Ako želite imeti praktično obleko elegantno in trpežno, uporabljajte le blago „HERKULES“ ki je neporušeno in ceno.

Dokaz: obleka (3 metre) velja  
Kakovosti I. II. III. IV.  
le kron 15— 20— 24— 30—  
Vse modno blago v veliki izbori. — Na deželo se pošilja po povzetju. — Neprimerno se zamenja. Industrija za volneno blago „HERKULES“ (Herman Lederer) Dunaj IX., Georg Siglgasse 4./N.



1 kg sivlega skubljenega K 2—, boljšega K 2-40, pol beloga prima K 2-80 belega K 4—, finega melikega puha K 6, prvovrstnega K 7—, 8— in 9-00. Sivlega puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12— od pet kg naprej franko.

### Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rudečega modrega ali belega inlet (nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 vzglavnicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novimi sivimi, puhastimi in trpežnimi postelnimi perjem K 16—, s pol puhom K 20—, s puh perjem K 24— Posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—. Posamezne vzglavnice K 5—, 3-50, 4—. Pernice 200 krat 140 cm velike K 13—, 15—, 18—, 16—. Vzglavnice 200x70 cm velike K 4-50, 5—, 5-50. Spod. pernice iz najbolj gradla za postelje 180x116 cm velike K 13— in 15—, razpošilja proti povzetju ali naprej vpričlu.

Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati Rusi. ceniki vsega postelnega blaga zastoj. 1117

## Razglas.

Naznanja se, da se bo živinski in blagovni semenj v Rovtjah vršil radi praznika v torek 26. t. m., namesto v ponedeljek 25. t. m.

Županstvo Rovte, dne 13. marca 1912.

804

T. Kunc.



Naročila na vsakovrstne

## harmonije

pošiljajte na naslov:  
IVAN MILAVEC,  
izdelovatelj orgel, Ljubljana, Linhartova ulica.

## Tovarniška posest

ob progi državne železnice Celje-Velenje, v Polzeli, s zazidanim površjem 3070 m<sup>2</sup> s pripadajočim zemljiščem 31.000 m<sup>2</sup>, ob stalni vodni moči 40HP, tovarniško poslopje z ravnateljstvom stanovanjem, dobro ohranjeno, primerne nizke plače; dnevnik za deklce 13 vinarjev na uro, zelo primerno za vsako tovarniško podjetje, se ceno prodaja. — Pojasnila daje tvrdka WILLIAM PRYM, Dunaj I, Stoss im Himmel 1.



**Ostanki**

30 m za K 14.—

ed različnega dobrega in modernega zimskega in letnega bina za obleke, bluze, predpasnike itd. Ostanki so zamenjeni 3-9 m dolgi in sveži. Pošilja po povzetju.

**Julij Kantor**

Babji pri Nachodu (Češko). Vzorci ostankov se ne razpošiljajo. 729

**Na prodaj imam tri kočije**

694

napoln pokrite. Cena jako nizka. Več pove Jakob Trobec, Kozarje 6. pošta Dobrova pri Ljubljani.

**Hiša**

z vodovodom, gostilno, blizu cementnega loma in premogokopa se ceno proda. Več pove lastnik Mihael Cestnik, Loke 29. pošta Trbovlje. 684

**„TITANIA“****brzoparilniki za živinsko krmo**

z odpirajočim se plaščem, popolno iz kovanega telesa in kovinaste pločevine so z jamčeno neporušni. — Najmanjša poraba kuriva, najhitrejši razvoj plina, najkrajše parjenje.

Malovredna krma postane potom pare v „Titania“ brzoparilnikih za živinsko krmo zopet uporabna in sposobna za krmljenje. Prospekti, ceniki zastoj. Plačilo se lahko na obroče.

**Titania-Werke, Wels 166**

(Zgor. Avstr.)



Specialna tvornica za brzoparilnike za živinsko krmo, mlečne centrifuge, sejalne stroje, senene grablje, brzoparilnike, stroje za pranje in mrcanje, izpihovalnike, aparate za osvetljenje zraka itd.

Gl. vno zas. op. za štev. ersko in Kranjsko  
FRAN ASEN, Gradec, Mariengasse 22.

488

**Izjavljam,**

da je potrebno v vsakem gospodinjstvu zanesljivo razkuževalno sredstvo. Za čiščenje ran, turor, za odvrnitev infekcijskih bolezni, v svrhu desinficiranja ob bolniških posteljah ter preprečenja slabega duha ter potenja nog je steklenica

**Lysoforma**

kot desinfekcijsko sredstvo priznано najboljšje. Dobiva se z uporabnim navodilom v vsaki lekarni in drožeriji po 80 v izvršnih steklenicah. Lysoform toaletno milo 1 K komad. 206 52—1



Grand Prix svetovna ra. slava Paris 1900.

**Kwizdov Korneuburški prašek za govedo**

dietetično sredstvo za konje, rogačo živino in ovce.

Cena: 1 škatlica K 1-40,  
1/2 škatlice „ — 70.

Nad 50 let v rabi skoraj v vseh hlevih pri pomanjkanju žretnja, slabe prebave, za zboljšanje in pomnoženje mleka pri kravah.



Kwizdov Korneuburški prašek za govedo pristen samo z kraven stoječo varstveno znamko, dobi se v vsob lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga: **Franc Jan Kwizda** c. in kr. avstr.-ogr., kralj. rum. in kralj. bulgarski dvorni založnik, okrožni lekarnar, KORNEUBURG pri Dunaju. 1303

**Naročajte sobotnega „Slovenca“!****Na boljša in najsigurnejša prilika za štedenje!**

Lenarni promet do 31. decembra 1910  
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavnica K 608.996 84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910  
čez 21 milijonov kron.

**LJUDSKA POSOJILNICA**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

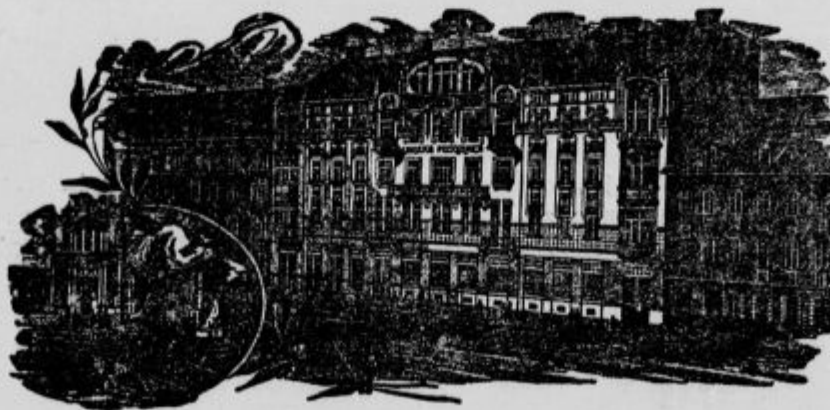
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta st. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

**4 1/2 %**

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.



Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrugnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia. Anton Kobl, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

**Kajstarija Specialna tovarna menarhije za dvotaktes me-  
tarie na surovo oije.**

## Q2